

Charakteristika a styl odborného textu, abstrakt, žánry

Vlastimil Havlík
POLb1100 Úvod do problematiky psaní
odborného textu

Struktura hodiny

1. Charakteristika odborného textu
2. Abstrakt (další žánry v průběhu kurzu)

Úkol: Co jste napsali/přečetli během posledních dvou týdnů?

1. Napište každý na papír, při jaké příležitosti jste něco psali/četli v posledních dvou týdnech.
2. Ve skupině dvou studentů seřadte různé texty do skupin dle jejich podobností (typ, účel, délka...).
3. Jaký je účel různých typů textů? Jaké je publikum?
4. Jak se liší akademické texty (které jste psali/četli) od ostatních?

Úkol: Přečtěte si texty, které se věnují novým politickým stranám. Přemýšlejte/napište si, čím jsou typické a v čem a jak se liší? Jaká je jejich úloha? O jaký žánr/typ média se jedná?

Pracujte ve skupinách po 2 nebo 3 lidech.

Specifika odborného textu

- Cíl a typ sdělení
- Čtenář
- Struktura
- Jazyk
- Podpora sdělovaných informací
- Práce s literaturou

Cíl a typ sdělení odborného textu

- Informovat o výsledcích vlastní vědecké činnosti (výzkum který není publikován, neexistuje)
- Sdělit své závěry formou srozumitelně podané informace
- Odpovědět na danou výzkumnou otázku
- Shrnutí dosavadních znalostí o daném tématu
- Vyvolat/pokračovat v diskusi nad daným tématem
- Přispět k rozvoji vědění
- Přispět k řešení společensky významného problému
- Toto učinit za pomoci *vědecké metody*

Čtenář odborného textu

- Kdo je čtenářem odborného textu?
- Žánry odborného textu (popularizující kniha vs článek v odborném časopise)
- Zpravidla předpokládané předporozumění na straně čtenáře
- Cíle čtenáře – jazyk odborného textu

Struktura

- Většinou pevně daná, logicky navazující (IMRD)
- Více další semináře

Jazyk odborného textu/stylistika

- Strohost/úspornost – „nechť každé slovo mluví“, pozor na plevelná slova (*vlastně, prostě, takže, fakticky apod.*)
- Srozumitelnost
- Přesné užívání (nejen) odborných termínů – **ale cizí slovo nedělá text odborným**
- Objektivnost – pozorovatelná (měřitelná) fakta, ověřitelné údaje, **nikoli dojmy**
- Neosobní styl – absence emocí – racionální argumentace (používání *ich formy*?)
- Formálnost - neutrální, úsporný a také **spisovný** jazyk
 - Tip: *Vyhýbejte se dlouhým souvětím, pište kratší věty.*

Jazyk odborného textu/stylistika

- Strohost/úspornost – „nechť každé slovo mluví“, pozor na plevelná slova (*vlastně, prostě, takže, fakticky apod.*)
- Srozumitelnost
- Přesné užívání (nejen) odborných termínů – **ale cizí slovo nedělá text odborným**
- Objektivnost – pozorovatelná (měřitelná) fakta, ověřitelné údaje, **nikoli dojmy**
- Neosobní styl – absence emocí – racionální argumentace (používání *ich formy*?)
- Formálnost - neutrální, úsporný a také **spisovný** jazyk
 - Tip: *Vyhýbejte se dlouhým souvětím, pište kratší věty.*

Úkol

Přečtěte si úryvek z odborného textu a označte pasáže, které podle Vás neodpovídají zásadám odborného textu (zdůvodněte).

Pracujte ve dvojicích.

Úkol

Přečtěte si text a zkuste jej upravit dle zásad odborného stylu (zkuste přemýšlet i o terminologii).

Pracujte ve dvojicích nebo ve trojicích.

Podpora sdělovaných informací

- Zásady argumentace (evidence-based)
- Více další semináře

Práce s literaturou a zdroji

- Zasazení výzkumu do stávajícího výzkumu (*research gap*)
- Prokázání vlastních znalostí
- Podpora vlastních argumentů
- Transparentnost
- Etika vědecké práce
- Více další semináře

Abstrakt

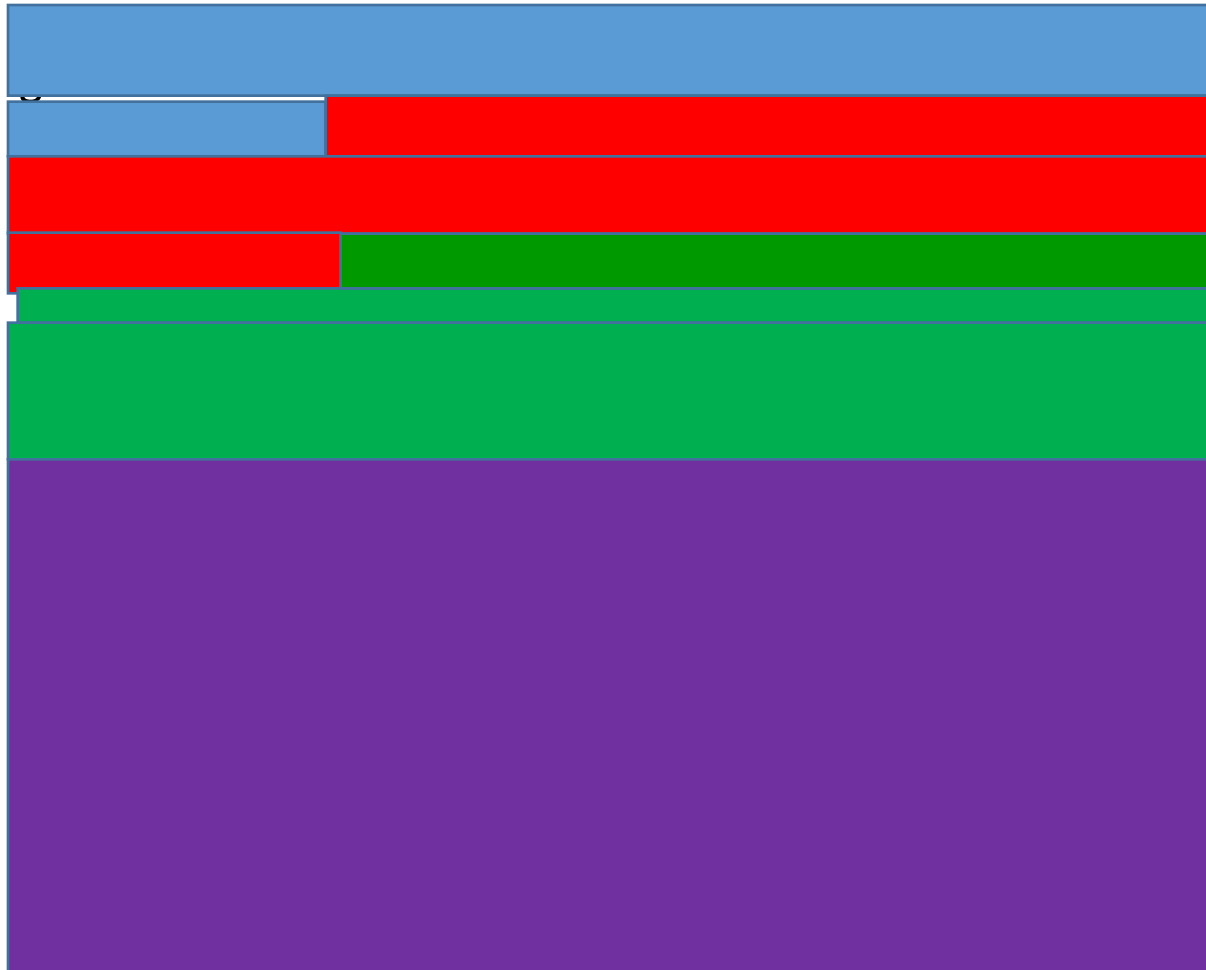
Úkol: projděte si abstrakt k textu a:

1. Zamyslete se nad jeho cíli a funkcemi
2. Zkuste popsat, jaké části, jaký druh informací obsahuje

Abstrakt

- Druh shrnutí, poskytující výzkumníkovi prvotní představu o článku a ovlivňující jeho rozhodnutí, zda stojí za to si článek přečíst
- Cca 150-250 slov
- Struktura:
 - (Pozadí tématu)
 - Cíl a hlavní teze textu
 - Výzkumná metoda
 - Výsledky výzkumu

Abstrakty – příklad (Linek 2011)

specifikace)

(implikace)

(implikace)

(implikace)

Závěr

- Způsob komunikace se specifickým cíle, čtenáře a stylem
- Zažitá pravidla pro tvorbu odborného textu
- Specifická argumentace a též struktura

Děkuji za pozornost.